ਸਬਿਤਰੀ ਸਮੰਤਰਾਯ

ਬਨਾਮ

ਓਡਿਸ਼ਾ ਦੀ ਰਾਜ

(2017 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 988)

ਮਈ 20, 2022

ਐਨ.ਵੀ. ਰਮਨਾ, ਸੀ.ਜੇ.ਆਈ., ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ ਅਤੇ

ਹਿਮਾ ਕੋਹਲੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ.

ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ, 1860 — ਧਾਰਾਵਾਂ 302 ਅਤੇ 304(II) – ਅਭਿਯੋਗ ਦਾ ਕੇਸ ਕਿ ਪੀੜਿਤ-ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ (ਪਤੀ ਅਤੇ ਪਤਨੀ) ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਲਈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ – ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 302 ਰਵਾ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ – ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304(II) ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ – ਅਜਿਹੀ ਮਨਸ਼ਾ, ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਲੱਗੇ ਘਾਤਕ ਜ਼ਖਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕਾਰਨ ਬਣੀ ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ – ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ – ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872 — ਧਾਰਾ 106 – ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ – ਇਹ ਸੈਕਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੀ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਹਾਲਾਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ 'ਤੇ – ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਤੱਥ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ: 1. ਪੀਡਬਲਿਊ 9 ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੇਵਲ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਘਰ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਨੂੰ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਰਥਨਯੋਗ ਸਬੂਤ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਭੈਣ (ਪੀਡਬਲਿਊ 12) ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਘਰ ਛੱਡਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਯਾ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆਵੇਗਾ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਲਿਆਵੇਗਾ। ਇਹ ਬਿਆਨ ਪੀਡਬਲਿਊ-7 ਅਤੇ 8 ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਵੀ ਝੂਠਾ ਹੈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਨੇ ਆਪਣੀ ਗਵਾਹੀ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 21 & 22]

2. ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਸੈੱਟਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਸਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੇਸ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਚਾਨਣ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸਣ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕਿਵੇਂ ਗੁਆਈ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਨਿਕਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 24 & 26][285-ਈ-ਐਫ; 286-ਸੀ-ਡੀ]

ਤ੍ਰਿਮਥ ਮਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (2006) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 681 : [2006] 7 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 156; ਅਸ਼ੋਕ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ (2015) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 393 : [2015] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਮਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਅਜਮੇਰ ਦੀ ਰਾਜਾ [1956] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 199; ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਗਲਾ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਸਿੰਗਲਾ, (2005) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 15 : [2004] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 559; ਮੈਸਰਜ਼. ਸਿੰਘਵੀ ਸਟੋਨ ਲਾਈਨਿੰਗ ਅਤੇ ਲੇਇੰਗ ਕੰਟਰੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਮੈਸਰਜ਼. ਜੈਨਕੋ [2003] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 5; ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੀ ਰਾਜਾ (2003) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 1 : [2003] 3 ਸੁਪਲ. ਜੇ.ਟੀ. 150 – ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਲਾਅ ਰੈਫਰੈਂਸ

[1956] ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 199 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 8

[2004] 2 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 459 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 10

[2002] 3 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 5 ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 15

[2006] 7 ਸੁਪਲ. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 156 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 15

[2015] 6 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 375 ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੈਰਾ 25

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲੇਟ ਜੁਰਿਸਡਿਕਸ਼ਨ: ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 988 ਦੀ 2017.

ਉੜੀਸਾ ਦੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਟਕ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 08.11.2016 ਦੇ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 860 ਦੀ 2022

ਮਿਸ ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਪਾਂਡਾ, ਕਨਿਸ਼ਕ ਅਗਰਵਾਲ, ਦੇਬਸਨਹ ਪਾਂਡਾ, ਉਧਵ ਗਾਡੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਪੀਲਕਾਰਤਾ ਲਈ।

ਸੁਵੇਂਦੁ ਸੁਵਾਸਿਸ ਦਾਸ਼, ਮਿਸ ਸ੍ਵਾਤੀ ਵੈਭਵ, ਮਿਸ ਅਨਿੰਦਿਤਾ ਪੂਜਾਰੀ, ਸਿੱਧਾਰਥ ਸ੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਆਜ਼ਾਦ ਬਾਂਸਲਾ, ਮਿਸ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤੀ ਰਸਤੋਗੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਮੁਰਾਰੀ, ਨਾਇਬ ਨਿਆਂਕਾ ਵੱਲੋਂ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ।

ਖਾਸ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਅਪਰਾਧਿਕ) ਨੰਬਰ 3881 ਦੇ 2017 ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ 08.11.2016 ਨੂੰ ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੀ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਕਟਕ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 202 ਦੇ 2015 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਭਾਵ ਸਬਿਤਰੀ ਸਮੰਤਰਾਯ ਅਤੇ ਬਿਦਯਾਧਰ ਪ੍ਰਹਾਰਾਜ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਤੀ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਨੂੰ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰਬਰ 120 ਦੇ 2008 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਦੰਡ ਸੰਹਿਤਾ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ.' ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 201 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਜਜਪੁਰ ਦੀ ਸੈਸ਼ਨ ਕੋਰਟ, ਸੀ.ਟੀ. ਕੇਸ ਨੰਬਰ 76 ਦੇ 2010 ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ

ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 201 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਦੋਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਯਾਨੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3 ਨੂੰ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 109 ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 34 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਖਤ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੋਰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਥੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਦੋਸ਼ੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 (II) ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀਵਾਦੀ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਅਤੇ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਹੋਰ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

ਤੱਥਾਤਮਕ ਮੈਟਰਿਕਸ

3. ਇੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਮਾਇਆਧਰ ਮੋਹਪਾਤਰਾ ਦੇ ਕਿਰਾਏਦਾਰ ਸਨ। ਉਕਤ ਮਾਲਕ ਨੇ 213..07.2008 ਨੂੰ ਇੱਕ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸ਼ਾਮ ਲਗਭਗ 7:30 ਵਜੇ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਦੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਮਾਲਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਨੂੰ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇੱਕ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਚੀਕ ਸੁਣੀ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਹ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਦੌੜਿਆ ਕਿ ਕੀ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ 'ਤੇ "ਕਟਾ" ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਤਨ, ਮਾਲਕ ਨੇ ਮਦਦ ਲਈ ਚੀਕਾਂ ਮਾਰੀਆਂ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਹੋਰ ਲੋਕ ਘਰ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਆਪਸੀ ਜੁੜੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਜੋੜੇ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ।

4. ਇਹ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ ਅੰਦਰ ਰਿਹਾ। ਪੁਲਿਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ, ਸਾਰੇ ਕਮਰੇ ਖੋਜੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਹਿਰ ਪੀ ਕੇ ਆਤਮ-ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਛਾਣ ਲਈ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। 24.07.2008 ਨੂੰ, ਇੱਕ ਰੰਜਨ ਰਾਣਾ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੰਜੇ ਰਾਣਾ ਵਜੋਂ ਪਛਾਣਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਹੋਰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਬੰਧ ਸੀ।

5. ਲਾਸ਼ ਦਾ ਪੋਸਟ-ਮੋਰਟਮ ਵੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮੌਤ ਗਰਦਨ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਦਬਾਅ ਕਾਰਨ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਟ੍ਰੇਚੀਆ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਸਿਰੇ ਦਾ ਰੁਕਾਵਟ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਦੋ ਜਾਂ ਦੋ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਅਤੇ ਬੇਧਾਰ ਵਸਤੂਆਂ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮੌਤ ਕਤਲ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 3) ਖਿਲਾਫ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 302, 201, 109 ਅਤੇ 34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

6.ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਜਬਰਦਸਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਤਾਲਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰਬਰ 1 (ਯਾਨੀ ਬਿਦਯਾਧਰ ਪ੍ਰਹਰਾਜ) ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਸਾਰੇ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਦੋਨੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਮਾਰਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਆਈਆਂ। ਅਖੀਰਕਾਰ, ਉਹ ਬਚਾ ਲਏ ਗਏ, ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝੂਠੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ।

7 ਸੈਸ਼ਨਜ਼ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 30.03.2015 ਨੂੰ, ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਹੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ। ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਨੇ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤੀ। ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਧੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਅਸਲ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਲਟ, ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਨਿਹੱਥਾ ਸੀ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋਨੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਉਸ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਪਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਉਤੇਜਨਾ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸੰਭਾਵਨਾ ਸੀ, ਜੋ ਪੇਸ਼ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਸੀ, ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 302 ਅਧੀਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 304 (II) ਆਈਪੀਸੀ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਦੋਨੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰਕ

8.ਇੱਥੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਭਰੋਸਾ ਗਲਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਭਿਯੋਗ ਆਪਣਾ ਮਾਮਲਾ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਪਰੇ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਨੂੰ ਅਭਿਯੋਗ 'ਤੇ ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਲਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਇੱਥੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ **ਸ਼ੰਭੂ ਨਾਥ ਮਹਿਰਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜ ਅਜਮੇਰ** ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

9.ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਿਰਫ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੱਖਦੀਦ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਮੌਤ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਮੇਂ ਬਾਰੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਤਰਕ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ।

10 ਇਹ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਸਰਾਹਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਕਿ ਡਾਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੋਸਟ-ਮਾਰਟਮ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਲੱਗੀਆਂ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਪੀੜਤ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਭਰੋਸਾ ਗਲਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਅਧੀਨ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਇਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਦੇਖੋ, ਦੇਵੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਸਿੰਗਲਾ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਗਲਾ, (2005) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 15 ਅਤੇ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਅਨ੍ਹ., (2002) 10 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 236।

11. ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਥਮਿਕ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ।

ਜਵਾਬਦੇਹ – ਰਾਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ

12. ਇੱਥੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮਨੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ, ਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗਤਾ ਸਬੂਤ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੈਲੀਫੋਨਿਕ ਸੰਪਰਕ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਸੇ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਮਿਤੀ, ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਂ, ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਕਿਰਾਏ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਉੱਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਗੌਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਦਾਵੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਜ਼ਰੂਰ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

13. ਹੋਰ, ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਦਾਵਾ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਪੂਰਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਥੇ ਚੁਕੌਤੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸੈੱਟ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦਾ ਸੰਸਕਰਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਨਵਿੰਸਿੰਗ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਅਤੇ ਧੀ ਵੱਲੋਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

14. ਇਹ ਹੋਰ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਉੱਤੇ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਭਿਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, **ਰਾਜੇਂਦਰ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਰਾਜ** ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦਾ

ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਵਾ ਕਿ ਅਭਿਯੋਗ ਵੱਲੋਂ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 'ਤੇ ਕੋਈ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਗਲਤ ਹੈ।

15. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਮੁਖ ਮਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ- "15. ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਤਲ ਵਰਗਾ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੇਸ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਾਰੰਭਿਕ ਬੋਝ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅਭਿਯੋਗ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਚਾਰਜ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਕਿਸਮ ਉਸੇ ਦਰਜੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੋਰ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਹੈ। ਬੋਝ ਇੱਕ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਲਕੇ ਕਿਰਦਾਰ ਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਘਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬੋਝ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰਿਆ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਕਿ ਅਪਰਾਧ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਘਰ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਿਰਫ ਚੁੱਪ ਰਹਿ ਕੇ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇ ਕੇ ਬਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰਾ ਬੋਝ ਸਿਰਫ ਅਭਿਯੋਗ 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ

"17. ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਓਂ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਡੀ ਵਿਚਾਰਿਤ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਮੁੱਖ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਆਕਰਸ਼ਣ ਹੋਵੇ।

18. ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗਿਆਨ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਖਾਸ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਭਿਯੋਜਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਭਾਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੀ ਸੰਦੇਹ ਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਖਾਸ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਕਿ ਅਭਿਯੋਜਨ ਉੱਤੇ। ਜੇਕਰ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਤੱਥ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗਿਆਨ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 106 ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤੀ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ, ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ਾਰੋਪਣ ਵੱਲੋਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਸਥਾਪਨਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਇਕ ਉਚਿਤ ਅਨੁਮਾਨ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਪਰਿਸਥਿਤੀਜਨਕ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਇਕ ਦੋਸ਼ੀਲਾ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੋ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਸੱਚਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹਾ ਜਵਾਬ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਵਿੱਚ ਇਕ ਵਾਧੂ ਕੜੀ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਦੇਖੋ **ਤ੍ਰਿਮੁਖ ਮਰੋਤੀ ਕਿਰਕਨ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ**, (2006)

20. ਹੁਣ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵੱਲ ਆਉਂਦਿਆਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਦੋਨੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 304(II), 201 ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਧਾਰਾ 34 ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗਲਾ ਘੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਦੀ ਹੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਲਾਸ਼ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਪਾ ਕੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਬਮਿਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

21. ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 9 (ਮਕਾਨ ਮਾਲਕ) ਦੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਲੇਖ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੀ ਪਹਿਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਸਨ, ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਦਰਵਾਜੇ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅੰਦਰ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 9 ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹੀ ਘਰ ਅੰਦਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਨਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਗਰੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਾਵੇ ਦੇ ਬਿਨਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

22. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੀ ਗਵਾਹੀ 'ਤੇ ਹੋਰ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਭੈਣ - ਗੀਤਾਜਲੀ ਰਾਣਾ (ਪੀ.ਡਬਲਿਊ 12), ਜਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਅਕਸਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੋ ਵਾਰ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਸੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 70,000/- ਤੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3, ਹਾਲਾਂਕਿ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਬੈਂਕ 'ਚ ਨੌਕਰੀ, ਧੀ ਨੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਤੋਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਧ ਗਈ। ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਭੈਣ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਆਪਣੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਘਰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਕਰੇਗਾ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਧੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਾਂ ਮਿਲ ਜਾਵਾਂਗੇ ਉਸਦੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ. ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪੀ.ਡਬਲਿਊ-7 ਅਤੇ 8 ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਬਿਆਨ ਸਹੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਈ ਇੱਕ ਇਰਾਦਾ ਹੈ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ. ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਅਵਾ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਝੂਠੇ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ (ਦੋਸ਼ੀ ਨੰ. 3) ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ 'ਚ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਘਰ ਆਉਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

23.ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਮੈਡੀਕਲ ਮਾਹਰ (ਪੀਡਬਲਿਊ 6) ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਗਲੇ ਦੇ ਹੇਠਲੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਦਬਾਈ ਕਾਰਨ ਸਾਹ ਨਾਲੀ ਦੇ ਉੱਪਰਲੇ ਸਿਰੇ ਦਾ ਰੁਕਾਵਟ

ਸੀ। ਇਹ ਰਾਇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਦੋ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਕਾਤਲਾਨਾ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਸਨ।

24.ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜਦੋਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਥਾਂ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਮਿਲੀਆਂ ਘਾਤਕ ਸੱਟਾਂ ਨੇ, ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮਜਬੂਤ ਕੇਸ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੀ ਕਾਰਨ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਅਭਿਯੋਗ ਨੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਸਿਲਸਿਲੇਵਾਰ ਕੜੀ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦਸਣ ਦਾ ਭਾਰ ਸੀ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਕਿਵੇਂ ਗੁਆਈ।

25. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਸ਼ੋਕ ਬਨਾਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ. ਦਾ ਰਾਜ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 4 ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:-

"12. ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਿਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਅਵਧੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ, ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਖੇਪ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਬੂਤ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰ "ਅਭਿਯੋਗ" 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪਰਯਾਪਤ ਸਬੂਤ ਲਿਆਵੇ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਣ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਵੇਖੇ ਜਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਭਿਯੋਗ ਨੂੰ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਹੀ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਛੋਟ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਕੋਲ ਘਟਨਾ ਦੀ ਖਾਸ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਭਾਰ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ 'ਤੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਇਕੱਠੇ ਵੇਖੇ ਜਾਣਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਹੋਰ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਘਟਨਾ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਹਾਲਾਤ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮ੍ਰਿਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਪਿਛਲੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ, ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਹਥਿਆਰ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ, ਆਦਿ, ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਨਾ-ਸਮਝਾਈ, ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਲਾਉਣ ਲਈ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

26. ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਨਾਲ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਣਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਇਹ ਨਿਸਕਰਸ਼ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਲੜੀ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਮਜਬੂਤੀ ਨਾਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ਵਸਨੀਯ ਬਚਾਅ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਦੀ ਲੜੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੁਕੌਤੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦੇ। ਅਪੀਲਾਂ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਪੀਲਾਂ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

27. ਦੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਜਮਾਨਤ ਬੌਂਡ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਦੋ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਆਤਮ-ਸਮਰਪਣ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਐਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate